

แนวทางการทำให้การพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย The Legalization of Gambling in Thailand

คีตติก โต๊ะมาจี* ศุภกร ปุญญฤทธิ์ สุณีย์ กัลยะจิตร และวินันท์กานต์ รุจิรักดิ์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Sitdik Tohmangee*, Suppakorn Poonyarith, Sunee Kanyajit and Veenunkarn Rujiprak
Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

Received: August 16, 2023

Revised: October 10, 2023

Accepted: October 12, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ที่มีต่อสังคมไทย (2) เพื่อสำรวจผลกระทบที่รัฐและสังคมไทยได้รับจากการทำให้การพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย และ (3) เพื่อให้คำแนะนำแนวทางการจัดการการพนันที่เหมาะสมในประเทศไทย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการเลียนแบบถูกนำมาใช้เป็นฐานในการศึกษาครั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก 25 คน ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ตัวแทนองค์กรศาสนาที่ได้รับผลกระทบจากการพนัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาเกิดจากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งใช้มานานกว่า 80 ปี จึงมีความล้าหลัง โดยระบุโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 5,000 บาท ไม่มีมาตรการรองรับและจัดการการพนันในรูปแบบใหม่ ข้อบังคับการพนัน ควรกำหนดประเภทความผิดเกี่ยวกับการพนันใหม่ แก้ไข พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ให้ใช้โทษประเภทอื่นและแก้ไขค่าปรับในมาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ผลการวิจัยนี้ทำให้รัฐบาลได้ทราบถึงการปรับเปลี่ยนที่จำเป็นในการจัดทำพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ให้ทันสมัยและเข้ากับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งกำหนดมาตรการต่อไป อีกทั้งยังทำให้คนในสังคมไทยได้เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อการพนัน

คำสำคัญ: คำแนะนำแนวทาง การพนันที่ถูกกฎหมาย พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478

Abstract

This qualitative research aimed (1) to study the problems and obstacles of gambling under the Gambling Act B.E. 2478 regarding Thai society, (2) to explore the impacts of the legalization of gambling on the state and Thai society in Thailand, and (3) to provide recommendations for appropriate gambling management guidelines in Thailand. The theory of social learning and imitation was applied as a base in this study. The data collection was conducted through in-depth interview with 25 key informants including professional practitioners, police officials, lawyers, administrative

* คีตติก โต๊ะมาจี (Corresponding Author)

e-mail: tohmangeesitdik@gmail.com

officials and religious organization representatives affected by gambling. The data were analyzed by using content analysis. The results indicated that the problems occurred due to Gambling Act B.E. 2478, which had been used for more than 80 years and become outdated with maximum fine of no more than 5,000 Baht. There was no measure to support and manage a new form of gambling. Gambling regulations should specify new types of gambling offenses, amend the Gambling Act B.E. 2478, use other types of punishment, and amend fines in section 12, section 13 and section 14 of the Gambling Act B.E. 2478 The results of this research allowed the government to be aware of the adjustment needed for making Gambling Act B.E. 2478 to be more modern and relevant to the current context of Thai society as well as establish further measures. It also provided people in Thai society with ways to enhance knowledge, understanding, and attitudes toward gambling.

Keywords: Guidelines Recommendations, Legal Gambling, The Gambling Act B.E. 2478

บทนำ

การพนันเป็นสิ่งที่มียูอยู่ในสังคมโลกมาอย่างยาวนานนับพันปีและคงอยู่มาจนถึงยุคสมัยปัจจุบัน จึงถือได้ว่าการพนันเป็นเรื่องใกล้ตัวของมนุษย์ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันนั้นการพนันถูกใช้เป็นกิจกรรมเพื่อสันทนาการที่ได้รับความนิยมอย่างมากของประชาชนรูปแบบหนึ่ง และเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ ที่อาจถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์สากล ทั้งนี้ เพราะมีปรากฏให้พบเห็นอยู่ในสังคมทุกเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์หรือวัฒนธรรม และทุกระดับอารยธรรม จนอาจกล่าวได้ว่าการพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมมนุษย์มาอย่างยาวนาน แม้จะไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดว่าการพนันมีจุดกำเนิดเริ่มต้นมาตั้งแต่ในยุคใดสมัยใด ปัจจุบันตลาดการพนันโลกได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการขยายตัวเป็นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา จากรายงานการพนันโลก พบว่า มูลค่าของกำไรที่ได้รับจากการให้บริการเกี่ยวกับการพนันมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จากการเปรียบเทียบระหว่างปี 1990 และปี 2010 โดยเพิ่มขึ้นจาก ประมาณ 2 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มเป็นมูลค่าประมาณ 4 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2010 นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นสูงกว่า 5 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2019 เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามูลค่าการพนันในภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลางมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด ทั้งยังมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันสัดส่วนของตลาดการพนันของภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลางมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32.9 ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนของตลาดการพนันสูงที่สุดในโลก (Betting, 2015)

การเล่นการพนัน มีการพัฒนารูปแบบตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี เมื่อสิ่งต่าง ๆ มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ก็ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการของการเล่นพนัน เกิดการพนันในรูปแบบบ่อนการพนัน หรือที่เรียกเป็นทางการ ว่าบ่อนกาสิโน นอกจากนี้จากการพัฒนาทางเทคโนโลยีจึงเกิดเป็นบ่อนกาสิโนรูปแบบออนไลน์เกิดขึ้น หรือในรูปแบบเกมกาสิโนออนไลน์ สร้างโลกการพนันเสมือนจริงทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการพนันได้ง่าย เข้าถึงได้ทุกสถานที่ และตลอดเวลา โดยไม่มีข้อจำกัด (ไทยรัฐออนไลน์, 2563) การเล่นการพนันถือเป็นกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนอาจไม่ได้รับความเป็นธรรม และเป็นกิจกรรมที่อาจทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อสังคม อีกทั้งในปัจจุบันยังมีการลักลอบการเล่นพนันกันอย่างแพร่หลาย ทั้งที่เป็นการพนันที่จัดขึ้นเองในกลุ่มสังคมเพื่อนฝูง หรือเล่นกันอย่างเป็นขบวนการ มีเงินเดิมพันจำนวนมหาศาล โดยรูปแบบการพนันที่ไม่ได้ขออนุญาตถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ผิดกฎหมายทั้งสิ้น เช่น หวยใต้ดิน การเปิดพนัน การพนันปลากัด การพนันฟุตบอล เป็นต้น (องอาจ ชัยเพชรโยธิน, 2541)

ในห้วงทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาการปราบปรามบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการเล่นการพนันที่ผิดกฎหมายทุกรูปแบบ โดยมีการเสนอแนวคิดทำบ่อนกาสิโนแบบถูกต้องตามกฎหมายมาแล้วในอดีต

หลายครั้ง แต่มีการคัดค้านอย่างหนัก โดยมีนักวิชาการวิเคราะห์ว่าหากมีบ่อนกาสิโนแบบถูกกฎหมายในเมืองไทย แม้จะมีเม็ดเงินจำนวนมหาศาล ที่จะหลั่งไหลเข้าประเทศ แต่ต้นทุนทางสังคมที่ต้องสูญเสียก็มีไม่น้อยไปกว่ากัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้นคือ จะทำให้เกิดการฟอกเงินอย่างสะดวกสบายอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีการฟอกเงินค่อนข้างคึกคัก ทั้งคนในเองและคนนอก คนทั่วไปมีทัศนคติต่อการพนันแตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งในบางยุคการพนันถือเป็นสิ่งบันเทิงประเภทหนึ่งที่มีไว้เพื่อความสนุกสนานของประชาชนพลเมือง โดยผู้ปกครองหรือรัฐจึงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือกำหนดหนดกฎเกณฑ์ ในการเล่นการพนันของประชาชนพลเมือง แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป สภาพของสังคมที่กลายเป็นสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การพนันจากที่เป็นสิ่งบันเทิงก็กลายมาเป็นสิ่งต้องห้ามหรือเป็นบาป เป็นสิ่งผิดศีลธรรมที่รัฐจำเป็นต้องมีการเข้ามาแทรกแซง เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขของสังคม ปัญหาที่ตามมา คือ คนจะหมกมุ่นกับการเล่นพนันและก่อปัญหาสังคมโดยไม่จำเป็น และที่สำคัญนิสยคนเอเชียชอบเล่นพนันโดยไม่รู้จักขอบเขต เล่นหวังรวยข้ามคืน เล่นเอาเป็นเอาตาย แตกต่างจากคนในประเทศที่พัฒนาแล้ว จะเล่นเพื่อความบันเทิง เพื่อสันทนาการในยามว่าง สังคมไทยอ่อนแอเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ประเทศไทยเราไม่มีกฎหมายฉบับใดที่จะบังคับใช้ได้อย่างสม่ำเสมอ (วรการณ สามโกเศศ, 2558)

ในปัจจุบันพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เป็นกฎหมายพนันที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานกว่า 80 ปี แต่ยังไม่ได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระสำคัญให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของการเล่นพนันในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะต่างไปจากเดิม ซึ่งบทบัญญัติในกฎหมายการพนันฉบับนี้หลายเรื่อง ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาหรือผลกระทบด้านลบ ที่เกิดจากการพนัน ไม่ว่าจะเป็นการพนันถูกกฎหมายหรือการพนันผิดกฎหมาย รูปแบบหรือวิธีการพนันในปัจจุบัน ทำให้ปัญหาการพนันผิดกฎหมายมีความรุนแรงมากขึ้น สาเหตุหนึ่งเกิดจากรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐไม่มีนโยบายหรือยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพนันที่ชัดเจน หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาตตามกฎหมาย คือ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งก็ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแลกิจการพนันตามที่ควรจะเป็น เช่น ไม่มีการศึกษาถึงผลกระทบจากการพนัน หรือการเสี่ยงโชค โดยเฉพาะผลกระทบด้านลบทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการพนัน การศึกษามาตรการทางกฎหมายของปัญหาการพนันในต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ ของรัฐบาล หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดทิศทางหรือนโยบายการพนันของแต่ละประเทศ ที่มีปัจจัยหลายประการ เช่น ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ บริบททางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน หลักศีลธรรม ทางศาสนา หรือผลกระทบทางสังคม กรณีศึกษาที่ภาครัฐจะมีนโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมพนัน มีการเสนอกฎหมายการพนันแห่งชาติที่เป็นระบบกำกับดูแลกิจการพนันของรัฐบาลกลาง มีกฎหมายการพนันของเขตปกครองต่าง ๆ แต่ก็ยังมีความเชื่อมโยงกันอยู่ในเรื่องมาตรฐานในการกำกับดูแลการออกใบอนุญาต องค์การกำกับดูแลกิจการพนันระดับชาติคือ คณะกรรมการการพนันแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรฐานในภาพรวม การเสนอให้มีการพนันรูปแบบใหม่ รวมถึงการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมหรือกำกับดูแลธุรกิจหรืออุตสาหกรรมพนันอย่างระบบ มีการศึกษาผลกระทบด้านลบที่เกิดจากการพนัน รวมทั้งจุดแข็งที่ควรนำมาพิจารณาปรับใช้กับประเทศไทยคือ สาระสำคัญของกฎหมายพนันฉบับต่าง ๆ ที่มีความทันสมัย แม้ว่ากฎหมายพนันบางฉบับจะบัญญัติไว้นานหลายสิบปี แต่ก็มีมีการแก้ไขปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ (ไพศาล ลิ้มสถิต เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล และจุมพล แดงสกุล, 2556)

จากข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงปัญหา ว่าแท้ที่จริงแล้วการพนันในสังคมไทยมีอยู่ทั่วไป และในทางปฏิบัติก็ไม่มีทางควบคุมได้ทั้งหมด การพนันควรถูกกฎหมาย หรือรัฐควรมีมาตรการดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง โดยมีกฎหมายรองรับ และมีหน่วยงานกำกับดูแลอย่างชัดเจน พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย ทั้งนี้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เป็นกฎหมายพนันที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานานกว่า 80 ปี หรือมากกว่า 8 ทศวรรษ ดังนั้นจึงควรพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน การพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยประดุจเส้นขนานที่มีอาจแยกออกจากสังคมไทยได้ เพียงแต่บางช่วงบางยุคบางสมัยอาจหลบซ่อนอยู่ในส่วนลึกของสังคม ด้วยปัจจัยหลายประการ รวมถึงความลึกลับของกฎหมาย จนนำมาซึ่งการแบ่งแยกทางความคิดของคนในสังคมไทย ว่าแท้ที่จริงแล้วการพนันควรถูกกฎหมายหรือไม่ คำถามในข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และในเชิงศีลธรรม การพนันถูกกฎหมาย คือ โอกาส

ทางด้านเศรษฐกิจที่จะนำพารายได้อันมหาศาลเพื่อการพัฒนาประเทศ คือหุบเหว ที่จะจุดสังคมสู่ความวิบัติ สองชั่วความคิดในสังคมที่ยังอาจหาข้อยุติไม่ได้ในตอนนี ที่สุดแล้วคำถามที่ว่าการพนัน ในสังคมไทยควรเป็นไปในทิศทางใดไม่ว่าผลจากงานวิจัยชิ้นนี้จะสรุปไปในทิศทางไหน ประเทศไทย คือ ผู้ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษา ปัญหา และอุปสรรค ของการพนัน ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กับบริบทของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่รัฐและสังคมไทยพึงจะได้รับจากการทำให้การพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการพนันให้เหมาะสมในประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

1. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Hierarchy of Need Theory) แรงจูงใจเป็นแรงขับที่ใ้มนุษย์เจริญเติบโตและพัฒนาหรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลของ "หลักนักจิตวิทยามนุษยนิยมมีความเชื่อว่าทุกคนมีแรงจูงใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อการเติบโต" ภายในตัวของทุกคน ซึ่งผู้คิดค้นทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ คือ ศาสตราจารย์ อับราฮัม มาสโลว์ ได้เริ่มจากการเป็นนักจิตวิทยาทดลอง ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของสัตว์และมีเป้าหมายว่าจะนำผลของการวิจัยดังกล่าวมาอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ ศาสตราจารย์อับราฮัม มาสโลว์ เชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จำนวนมากสามารถอธิบายได้ โดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาเป็นไปอย่างที่เขาต้องการ ความปรารถนาและได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพ โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น "สัตว์ที่มีความต้องการ" และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ มาสโลว์ได้แบ่งลำดับความต้องการออกเป็นปิรามิด 5 ลำดับขั้น สามารถเรียงลำดับเริ่มจากลำดับความต้องการระดับเริ่มต้น ไปยังความต้องการในระดับสูงสุดของมนุษย์ (ชาตบุษย์ ฮาญกต์, 2559) ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นในบุคคลเป็นขั้นพื้นฐานเริ่มต้น โดยเป็นขั้นที่มีความสำคัญต่อบุคคลมากที่สุด และยังสามารถสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด เมื่อเทียบกับความต้องการในระดับขั้นที่สูงขึ้นไป ซึ่งในขั้นนี้จะเป็นความต้องการเพื่อความสามารถในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ และความต้องการความอบอุ่น เป็นต้น

1.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย ได้รับความพึงพอใจแล้ว บุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง มาสโลว์กล่าวว่า ความต้องการความปลอดภัยนี้จะสังเกตได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือ และต้องพึ่งพอาศัยผู้อื่น เช่น ทารกจะรู้สึกกลัวเมื่อถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรือเมื่อเขาได้ยินเสียงดัง ๆ หรือเห็นแสงสว่างมาก ๆ เป็นต้น

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Needs) บุคคลต้องการได้รับความรัก และความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น อาจเป็นความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว รวมถึงความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น โดยสมาชิกจะเป้าหมายสำคัญสำหรับบุคคลที่ต้องการจะได้รับความรัก หรือความเป็นเจ้าของ กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกไม่สบายใจเมื่อถูกทอดทิ้งหรือไม่ได้รับความสำคัญ ถูกตัดออกจากสังคม เป็นต้น

1.4 ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem Needs) เป็นความต้องการขั้นต่อมาของบุคคล เมื่อบุคคลได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นอย่างพึงพอใจแล้ว ทำให้เกิดความรู้สึกต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นความต้องการที่บุคคลมีความนับถือตนเอง (Self-respect) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการของบุคคลที่จะได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from others)

1.5 ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Needs) ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อน ๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น บุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทาย ความสามารถและศักยภาพของเขาและมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ การเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ

จากทฤษฎีดังกล่าวทำให้เห็นว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และต้องการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้เพื่อสนองต่อความต้องการที่ไม่สิ้นสุดของตนเอง อย่างไรก็ตาม โลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการอยู่ตลอดเวลาทั้งทางเทคโนโลยี สังคมวัฒนธรรมที่มีการขับเคลื่อนโดยระบบเศรษฐกิจ โดยมีผู้คนในสังคมเป็นตัวขับเคลื่อน ระบบทุนนิยมเข้ามาหล่อหลอมคนในสังคมให้มีความต้องการที่มากขึ้น เนื่องจากคนเราทุกคนย่อมมีความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง ยกหน้า ถูกรับรู้ ซึ่งทำให้ผู้คนจำนวนมากตกอยู่ภายใต้วัตถุนิยมโดยไม่รู้ตัว เช่นเดียวกับการเล่นเกมหรือการพนัน ก็เป็นสิ่งที่ผู้คนพยายามแสวงหาสิ่งที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตน ไม่ว่าจะทั้งในโลกออนไลน์หรือโลกแห่งความเป็นจริงก็ตาม ทั้งนี้เพื่อต้องการให้ผู้คนยกย่องในสถานะทางการเงิน หรือความมั่งมีในทรัพย์สินจึงเป็นสาเหตุให้ผู้คนใช้แรงจูงใจดังกล่าวในการเดิมพัน หรือเสี่ยงโชคกับการเล่นเกมหรือการพนันตามทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพนันตามแนวพฤติกรรมศาสตร์ (Concepts about gambling according to behavioral science) พื้นฐานทางพฤติกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งศาสตร์หนึ่ง ที่ได้เกิดขึ้นและมีการพัฒนามาโดยลำดับ โดยเริ่มตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 ที่เกิดจากการกล่าวถึงความสำคัญของทฤษฎีการวิจัย และการนำผลวิจัยทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ ทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ก็คือการกล่าวถึงแนวคิดสำคัญต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน การให้คำจำกัดความ และข้อเสนอต่าง ๆ ทั้งหมดนี้จะแสดงให้เห็น การมองปรากฏการณ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ และมีวัตถุประสงค์ที่จะอธิบายและคาดเดาสถานการณ์นั้น ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม กระบวนการที่พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นหรือมีการพัฒนาขึ้น และสุดท้าย ได้แก่ ผลผลิตที่ได้รับจากทั้งตัวปัจจัยและกระบวนการเกิดทฤษฎีทางพฤติกรรมจึงสามารถอธิบายและให้การคาดเดาได้ว่าเมื่อมีปัจจัยนั้น ๆ เกิดขึ้นจะเป็นเช่นไร แนวคิดที่เกี่ยวกับการพนันตามแนวพฤติกรรมศาสตร์เกี่ยวกับการพนันที่สำคัญมีอยู่ 2 แนวคิด คือ แนวคิดเชิงอนุรักษนิยม (Conservatism) เป็นแนวคิดที่เน้นด้านศีลธรรมอันมีผลอย่างมากต่อรัฐและสังคมที่จะเกิดการคัดค้านการเล่นการพนัน และแนวคิดด้านปฏิฐานนิยม (Positivism) ที่เน้นในด้านการศึกษา “คน” โดยที่ไม่สนใจว่าปัจจัยแวดล้อมที่เป็นลักษณะโครงสร้างสังคมหรือเศรษฐกิจ จะส่งผลอย่างไรต่อเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายให้พนันนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือผิดกฎหมาย โดยจะศึกษาตัวพฤติกรรมมนุษย์เป็นหลัก จะทำให้เห็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการพนันของมนุษย์ว่าจะส่งผลอย่างไรต่อสังคม โดยการพิจารณาพฤติกรรมในการเล่นการพนันของมนุษย์ และผลที่อาจกระทบต่อสังคมเมื่อคนในสังคมเล่นการพนัน จึงจะเกิดมุมมองในทิศทางลบว่าการเล่นการพนันนั้นจะเป็นปัญหาในสังคม และจำเป็นที่จะต้องได้รับการควบคุมดูแลเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น ฉะนั้น แนวคิดเรื่องการเล่นตามแนวพฤติกรรมศาสตร์ จึงอธิบายว่า การเล่นการพนันเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของมนุษย์โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบด้านการเงินและหนี้สินต่อผู้เล่น นอกจากนี้สำหรับแนวคิดทางสังคมศาสตร์นั้นมองว่าในแง่ดีของการพนันนั้นการเล่นการพนันเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เล่นเกิดความเพลิดเพลิน นอกจากนี้ยังเป็นการปลดปล่อยความเป็นตัวของตัวเอง แม้ว่าผู้เล่นนั้นจะรู้ตัวอยู่แล้วว่าอาจต้องสูญเสียทรัพย์สินไปกับการเล่นและมีโอกาสน้อยที่จะชนะก็ตาม ทั้งนี้เป็นเพราะผู้เล่นนั้นต้องการที่จะได้รับรางวัลผ่านการได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีกลุ่มเพื่อน แต่อย่างไรก็ดีการเล่นยังเป็นกิจกรรมที่จะมีโทษต่อผู้เล่นในระยะยาว เนื่องจากการเล่นพนันนั้นเป็นกิจกรรมที่จะทำลายตัวของผู้เล่นการพนันเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของนักจิตวิทยาและนักจิตบำบัดที่มองว่า ผู้เล่นการพนันนั้นอาจไม่มีความสามารถในการยับยั้งหรือห้ามตนเองไม่ให้เล่นการพนันได้ ดังนั้นแนวคิดพฤติกรรมศาสตร์มองว่า การเล่นเกมสังคมออนไลน์ที่เข้าข่ายการพนันบนอินเทอร์เน็ต จะส่งผลในด้านลบมากกว่าในด้านที่ดี เช่นเดียวกับการเล่นการพนัน

ทั่วไป ซึ่งการพนันทำให้เกิดหนี้สินเป็นโทษมากกว่าที่จะเพื่อตอบสนองให้เกิดความบันเทิงต่อสังคมและต่อตัวผู้เล่นเองในระยะยาว (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ, 2556)

3. ทฤษฎีการพนันแบบดั้งเดิม (Conventional Views) เป็นผลงานวิจัยของนักสังคมวิทยา จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ และอาชญาวิทยา ในช่วงปี 1970 ถึง 1980 โดยมีสมมติฐานร่วมกันหลายอย่าง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการพนันกับสังคมโดยไม่มีข้อยกเว้น การศึกษาการพนันในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีความล่าช้า เพราะมีปัจจัยอิทธิพลที่มีผลต่อวิธีการและเนื้อหาการวิเคราะห์ (McMillen, Marshall, Murphy, Lorenzen, and Wangh, 2004) ดังนี้

3.1 อิทธิพลอนุรักษ์นิยมของความเชื่อทางศีลธรรม เป็นปัจจัยที่มีผลอย่างมากต่อการค้นคว้าทางวิชาการเกี่ยวกับการพนัน สมมติฐานทางทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมและกฎหมาย การทำงาน การผลิตและการบริโภค การเมืองและเศรษฐศาสตร์ ในอดีตและปัจจุบันได้ ทำให้เกิดวิธีการวิเคราะห์การพนันแบบอนุรักษ์นิยม ที่ได้ยืนยันว่าสิ่งที่เข้ามาแต่เดิมนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

3.2 วิธีการศึกษาเชิงประจักษ์ (Positivist) ที่มีบทบาทในการครอบงำในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และยึดมั่นในสมมติฐานการดำรงอยู่ของความจริง (รูปธรรม) ที่ปราศจากอคติ ได้ก่อให้เกิดวิธีการศึกษาที่ไม่สนใจสิ่ง (นามธรรม) ที่สะท้อนความจริง ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการปิดบังตัวเองจากแนวคิดสถานะทางกฎหมายของการพนันทางการเมือง

3.3 การคิดค้นทฤษฎีหรือคำอธิบาย เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การพนันและความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมาย ซึ่งทฤษฎีการพนันแบบดั้งเดิมถูกโจมตีว่าไม่สามารถจะอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้มากนัก เพราะมีจุดอ่อนที่สำคัญร่วมกัน คือ (1) ยึดถือว่าการพนันเป็นสิ่งคงที่ตลอดกาลและมีอยู่แบบเดียว โดยไม่มีความผิดแผกแม้แต่น้อย หรือโดยไม่ต้องสนใจพลังทางการเมืองและศีลธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นสิ่งกำหนดค่านิยม (2) ยึดกับปรัชญาการศึกษาแบบเสรีนิยม ซึ่งเป็นสิ่งจำเพาะต่อการพัฒนาทางสังคมและประวัติศาสตร์ของทุนนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งลัทธิปัจเจกชนนิยม และการใช้เหตุผลทางเศรษฐกิจ ซึ่งในความเป็นจริง การเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับการพนันเกี่ยวโยงกับทฤษฎี (Norm) ซึ่งในทางสังคมวิทยาหมายถึง พฤติกรรมและบทบาทภายในสังคมหรือกลุ่มที่ปรากฏและมีความหวังในระเบียบวินัย

3.4 เชื่อว่าการพนันเป็นปัญหาของการควบคุมทางสังคมและการบริหาร ดังจะเห็นได้จากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งการพนันได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง แต่การโต้แย้งจากปัจจัยด้านศีลธรรมและสถานะทางกฎหมายของการพนัน มักจะทำให้สังคมเกิดขัดแย้งขึ้น

3.5 มีมุมมองเหมือนนักเศรษฐศาสตร์กระแสหลักที่แยกการวิเคราะห์การเมืองและเศรษฐกิจออกจากกันโดยเด็ดขาด และถือว่าแนวคิดด้านวัฒนธรรมเป็นเพียงการสะท้อนสภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้เชื่อว่าการพนันเป็นการพักผ่อน (Leisure) เป็นกิจกรรมทางสังคมที่แยกจากการทำงานและการผลิต

3.6 ถือว่าการพนันเป็นสิ่งที่ไม่มีที่มาที่ไป (A historical) หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง จึงไม่สนใจพลวัตของโครงสร้างและกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อน

3.7 ใช้วิธีการศึกษาเชิงประจักษ์ (Positive Approach) ในการวิจัยซึ่งยึดติดกับลักษณะภายนอกของความสัมพันธ์ระหว่างสังคม

3.8 พวกเขาประสบปัญหาการยึดสังคมตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Ethnocentrism) คือ การไม่มีการพิจารณาสาเหตุปัจจัยต่าง ๆ เปรียบเทียบกันโดยตรงไปตรงมา ระหว่างบริบททางการเมืองและวัฒนธรรมที่ต่างกัน

3.9 ปรัชญาการศึกษาของพวกเขาขาดลักษณะวิภาษวิธี (Dialectical) ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดการพนัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น ทุน และรัฐ หรือระหว่างประชาชาติกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งวิธีการศึกษาการพนันรูปแบบดั้งเดิมนั้นก่อให้เกิดความไม่เป็นอิสระด้านวิธีการ และมีความเกี่ยวเนื่องกัน 2 ประการ คือ หน้าที่นิยม (Functionalism) และประจักษ์นิยม (Positivism) โดยจะเห็นได้ว่าการศึกษา

ส่วนใหญ่นั้นมีลักษณะหน้าที่นิยม (Functionalism) ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการเน้นเป้าหมายของแนวคิดเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคม การศึกษาในแนวทางที่นิยมให้ความสนใจกับผลกระทบของการพนันที่มีต่อสังคม บทบาทของการพนันในการเสริมและขยายค่านิยมของสังคมและทิศทาง และการปรับตัวของการพนันให้เข้าสถาบันทางสังคมอื่น ๆ (McMillen, Marshall, Murphy, Lorenzen & Wangh, 2004)

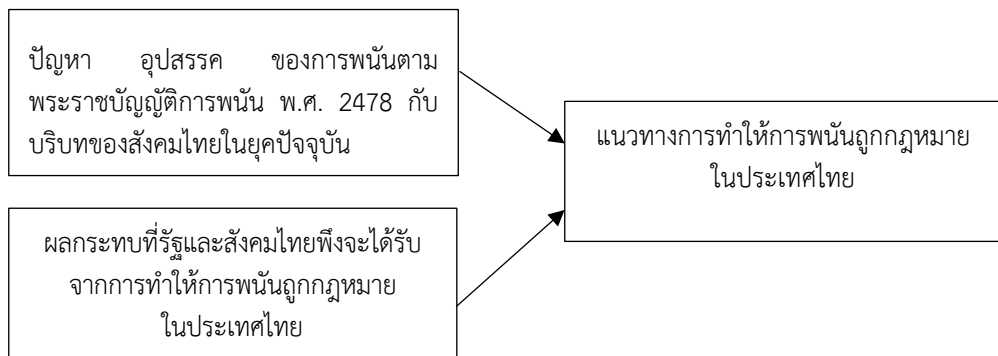
4. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการเลียนแบบ (A theory of social learning and imitation) มิลเลอร์ และดอลแลนด์ (Miller & Dollard, 1941) นักจิตวิทยาเห็นว่า การที่แต่ละบุคคลเลียนแบบจากตัวแบบนี้มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการคือ (1) ความต้องการเลียนแบบ (Need) คือ ตัวเราใด ๆ ก็ตามที่มีพลังมากพอที่จะให้เกิดการกระทำขึ้น ตัวเรานี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ตัวเราที่เกิดขึ้นจากความต้องการขั้นพื้นฐานของร่างกายเพื่อให้ชีวิตอยู่ได้หรือไม่ เรียกว่า “แรงขับปฐมภูมิ” เป็นแรงขับที่ทดแทนแรงขับปฐมภูมิและเป็นแรงขับที่ทำให้เกิดการแสดงออกที่สังคมยอมรับ (2) สื่อเราให้เกิดการเลียนแบบ (Cue) สื่อเรานี้จะเป็นตัวตัดสินใจว่าจะมีการสนองตอบอะไรเกิดขึ้น ตอบสนองเมื่อไรและที่ไหนในสถานการณ์ที่การเรียนรู้ทางสังคมเกิดขึ้นนั้นสื่อเรานี้ที่สำคัญที่สุดได้แก่พฤติกรรมของบุคคลอื่นในสังคม (3) การตอบสนอง (Response) เป็นการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า โดยเริ่มต้นจากการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก แต่เมื่อมีการกระทำของผู้อื่นเป็นตัวแบบปรากฏให้ลอกเลียนแบบได้ดีแล้ว จึงไม่สามารถลองผิดลองถูก แต่เป็นการลอกเลียนแบบจากการกระทำของตัวแบบแทน (4) รางวัล (Reward) รางวัลที่ได้รับจะเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจว่าจะมีพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกหรือไม่และรางวัลยังหมายถึงความพึงพอใจของผู้ลอกเลียนแบบ ในกรณีของการพนันนั้น ผู้ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เล่นการพนัน เช่น บ้านเป็นบ่อนการพนันหรืออยู่ในย่านชุมชน เพื่อนบ้านหรือเพื่อนฝูงเล่นการพนันมักจะถูกสิ่งแวดล้อมดังกล่าวชักจูงได้ง่ายขึ้น สิ่งยั่วยุทั้งจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ นิตยสารเฉพาะกลุ่มที่มีแนวโน้มจะเล่นการพนันอยู่แล้วถูกกระตุ้นให้เล่นการพนัน และผู้ที่เล่นอยู่แล้วเล่นในปริมาณที่มากขึ้นและระบบสารเคมีในสมองผิดปกติเกิดการหลั่งสารโดปามีนในสมองมาก ซึ่งเป็นสารที่ทำให้บุคคลรู้สึกตื่นเต้น เป็นสุข สนุกสนาน ขณะที่สารสื่อประสาทสมอง ซีโรโทนินลดลง ซึ่งเป็นสารที่ช่วยให้บุคคลมีความยับยั้งชั่งใจ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนติดการพนัน (พิสมัย พิบุรย์ศักดิ์ และคณะ, 2528, อ้างถึงใน ประหยัด พวงจำปา, 2537)

5. ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ (Social Disorganization Theory) มีความเชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมหรือระบบนิเวศทั้งกายภาพและวิถีชีวิตของประชาชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่อาจก่อให้เกิดอาชญากรรม โดยความกดดันทางสังคมนี้สามารถเกิดได้กับบุคคลหลากหลาย ภายในสังคมที่มีความโกลาหลหรือกิเลส ที่เป็นผลมาจากระบบเศรษฐกิจที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดความอยากรมีในสิ่งต่าง ๆ โดยขาดการคิดวิเคราะห์ถึงเหตุผล จึงนำไปสู่การแก่งแย่งและทำทุกอย่างเพื่อให้ตนเองได้ผลประโยชน์ตามที่ต้องการ โดยบุคคลจะโต้ตอบต่อความกดดันดังกล่าวใน 5 รูปแบบ ดังนี้ (1) รูปแบบการปฏิบัติตาม (Conformity) เป็นรูปแบบที่บุคคลได้ปฏิบัติตามระเบียบทางสังคม ปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับในสังคม แม้ว่าจะเกิดสภาพกดดันต่าง ๆ ที่ต้องการทำให้ตนเองมีความร่ำรวย แต่ก็ยังเลือกที่จะปฏิบัติในรูปแบบวิธีที่สังคมยอมรับ ไม่ว่าวิธีนั้นจะทำให้ประสบความสำเร็จเร็วหรือช้า ก็จะต้องตั้งใจศึกษาหาทางในการปฏิบัติตามโดยสุจริต ซึ่งจะพบได้มากในสภาวะที่สังคมปกติ (2) รูปแบบการเปลี่ยนแปลง (Innovation) เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรในสังคม เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ยอมรับเฉพาะจุดหมายเพื่อความร่ำรวย ดังนั้นจึงหาวิธีการในการสร้างความร่ำรวยโดยไม่คำนึงว่าจะเป็นวิธีการที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมในสังคมหรือไม่ (3) รูปแบบการยึดถือวัฒนธรรมใหม่ (Ritualism) กลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีการปรับตัวที่ไม่ยอมรับจุดหมายทางสังคม แต่ยังคงปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมยอมรับ ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และไม่ปฏิบัติตามที่ผิดกฎหมาย ไม่ได้มุ่งหวังความร่ำรวย (4) รูปแบบยอมแพ้หรือล่าถอย (Retreatism) บุคคลที่ยึดแนวทางในการนำพาตนเองหลีกเลี่ยง ไม่ยอมรับทั้งจุดหมายของสังคมและการปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมให้การยอมรับ ดังนั้นกลุ่มนี้จะปลีกตัวออกจากแรงกดดันหรือความต้องการของสังคม เช่น ติดยาเสพติด ติดสุราเรื้อรัง เป็นต้น (5) รูปแบบการปฏิวัติ (Rebellion) การปรับตัวต่อความกดดันทางสังคม โดยจะไม่ยอมรับทั้งจุดหมายและวิธีการ ในการบรรลุจุดหมายของสังคมที่อาศัยอยู่ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้รู้สึกไม่เห็นด้วยกับความ

มุ่งหวังของสังคม จึงได้เปลี่ยนจุดมุ่งหมายนี้ใหม่ โดยอาจเป็นจุดมุ่งหมายทางการเมือง ซึ่งวิธีการอาจต้องใช้กำลังปฏิวัติ หรืออาจเป็นวิธีการอย่างสันติ แต่ประเด็นสำคัญคือบุคคลกลุ่มนี้จะหยุดการเป็นสมาชิกของสังคม และอยู่ภายใต้วัฒนธรรมใหม่ที่เห็นว่าเหมาะสมมากกว่า (สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์, 2556)

6. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ฟรอยด์ (Freud) เสนอทฤษฎีจิตวิเคราะห์เชื่อว่าการประกอบอาชญากรรมเป็นการแสดงออกของสัญชาตญาณที่ขาดการควบคุม โดยแบ่งบุคลิกภาพของมนุษย์ออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งการขัดแย้งระหว่างส่วนต่าง ๆ จะก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือประกอบอาชญากรรมได้โดยง่าย ดังนี้ (1) อิด (Id) ลักษณะของสัญชาตญาณที่ฝังลึกเป็นบุคลิกภาพของมนุษย์ มีที่มาจากแรงผลักดันทางชีววิทยาเป็นองค์ประกอบติดตัวมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งจะช่วยให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง และเป็นจุดเริ่มต้นของจิตใต้สำนึกที่มีต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม และจะเป็นฝ่ายกำหนดการปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อมเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นสภาพจิตใจที่ยังไม่ขัดเกลาแต่อย่างใด เป็นความคิดความต้องการแรกเริ่มและสำคัญของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร และความต้องการทางเพศ เป็นต้น (2) อีโก้ (Ego) องค์ประกอบที่ได้รับการพัฒนามาจากอิด เมื่อผ่านการเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งอีโก้จะเป็นเครื่องมือสำคัญของอิดที่นำมาใช้เพื่อแสวงหาความพอใจจากความต้องการ ในภาวะเช่นนี้อีโก้ยังได้รับการปรุงแต่งทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างอิดกับอีโก้ในระยะนี้ จะเห็นได้จากลักษณะของเด็กภายหลังแรกเกิดจนถึงอายุ 1-2 ขวบ ที่มีความต้องการในสิ่งใดจะพยายามให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นทันที โดยการแย่งชิงความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลอื่นยังขาดการขัดเกลา และขาดความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนต้องการ พฤติกรรมของเด็กในช่วงนี้ย่อมไม่แตกต่างกับพฤติกรรมของอาชญากร แต่จะเป็นเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ต่อมาเด็กได้เรียนรู้ว่าการปฏิบัติตนอีโก้ เพื่อสนองต่อความต้องการของตน อิดได้รับการขัดขวางจากผู้ใหญ่ประสบการณ์ที่เด็กได้รับการอบรมสั่งสอนหรือการลงโทษ จะทำให้เด็กได้เรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรจะทำและอะไรที่ไม่ดีต้องละเว้น การปฏิบัติตัวของเด็กจะได้รับการพัฒนาเพื่อให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเริ่มรู้จักตนเอง รู้จักภาวะที่เป็นเหตุการณ์จริงบุคคลและสถานที่เริ่มมีความรู้สึก ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในความเป็นจริง แต่ในช่วงนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งและความลังเลใจ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นความขัดแย้งระหว่างวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของอิดกับสภาพที่แท้จริงภายในสังคม ดังนั้นบุคลิกภาพในช่วงนี้จึงอยู่ในขั้นที่วิกฤติ คือจะทำให้บุคคลต้องจะต้องตัดสินใจว่าจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ หรือจะปฏิเสธหลักเกณฑ์ดังกล่าว ถ้าอีโก้ยอมรับเกณฑ์ทางสังคมเพราะสภาพความมีสติหรือความรู้สึกนึกคิด (Consciousness) อีโก้ก็จะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สามของบุคลิกภาพ (3) ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) เครื่องมือเพื่อรับสภาพความต้องการของสังคม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม ซูเปอร์อีโก้จะทำให้อีโก้ยอมรับเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมอย่างไม่มีเงื่อนไข การตอบสนองของอีโก้ต่อสภาพแวดล้อมเกิดขึ้นเพราะหลักขนัตติธรรม ซึ่งได้รับ 15 การอบรมเลี้ยงดู โดยผ่านขบวนการของการเรียนรู้ จนสามารถละทิ้งอิดโดยจะไม่ปฏิบัติตามความต้องการของอิดอีกต่อไป ซึ่งเรียกว่าความกดดัน แต่กลไกนี้ยังไม่สามารถที่กำจัดอิดให้หมดไปได้ เพียงแต่ช่วยอีโก้ให้หลบเลี่ยงการควบคุมของอิดเท่านั้น ดังนั้น ซูเปอร์อีโก้จึงเป็นภาวะจิตใจขั้นสูงสุดมีการขัดเกลาพัฒนาด้วยการที่คน ๆ นั้นได้รับอิทธิพลจากศีลธรรม ศาสนา การคำนึงถึงความผิด การยึดมั่นในจารีตประเพณี กฎเกณฑ์ของสังคม รวมถึงประสบการณ์ที่เคยได้รับการอบรมสั่งสอน ทำให้เรียนรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ควรทำและอะไรที่ควรละเว้นไม่ปฏิบัติ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการกระทำความผิดของบุคคลเกิดขึ้นจากสภาวะทางจิตใจเป็นสำคัญ เนื่องจากภาวะจิตใจทำให้มีผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ การที่ทุกคนจะทำอะไรลงไป ย่อมแล้วแต่การสั่งการของจิตใจ ดังนั้นภาวะจิตใจจึงเป็นตัวการที่ทำให้มนุษย์ทำในสิ่งที่ถูกต้องหรือสิ่งที่ผิดกฎหมาย (นิศากร อุบลสุวรรณ, 2557)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการทำให้การพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษารั้งนี้ จำนวน 25 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 5 คน นักกฎหมาย จำนวน 5 คน เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง จำนวน 5 คน ภาศิเครือข่ายภาคประชาชนด้านการพนัน จำนวน 3 คน ตัวแทนองค์กรด้านศาสนา จำนวน 2 คน ผู้ได้รับผลกระทบจากการพนัน จำนวน 3 คน นักวิชาการด้านการพนัน จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structural Interviews) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ ที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ ซึ่งการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้จะมีความยืดหยุ่นสูง เนื่องจากมีความประสงค์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระที่จะอธิบายไม่จำกัดขอบเขต

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร (Documentary Data) หนังสือ กฎระเบียบข้อบังคับ วารสาร บันทึกร ค้นคว้า รวบรวม จากอินเทอร์เน็ต ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักกฎหมาย เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ภาศิเครือข่ายภาคประชาชนด้านการพนัน ตัวแทนองค์กรด้านศาสนา ผู้ได้รับผลกระทบจากการพนัน นักวิชาการด้านการพนัน ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้อภิปราย และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในคำถาม

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ปัญหา อุปสรรค ของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กับบริบทของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน คือ การกำหนดอัตราโทษที่น้อยไป หากจะปราบปรามแก้ไขควรมีโทษที่สูงกว่านี้ การเพิ่มโทษปรับของผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่น เพราะจะทำให้ไม่สามารถควบคุมการพนันได้ อุปสรรคของอัตราโทษที่น้อยทำให้คนไม่มีความเกรงกลัว การบังคับใช้กฎหมายไม่มีความครอบคลุมในทุกกลุ่ม การบังคับกับกลุ่มคนที่ไม่มีเงินทองในสังคม ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่รัฐ หากเทียบอายุการใช้งานพระราชบัญญัติฉบับนี้ถือว่าเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งควรมีการปรับปรุงในสาระสำคัญ อีกทั้งยังมีพระราชบัญญัติการประเมิณผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย แน่นนอนว่ากฎหมายการพนันที่มีความล้าหลัง ไม่ทันสมัย อาจต้องมีการทบทวนถึงการบังคับใช้ การปรับปรุงให้ทันสมัย เนื่องจากสมัยก่อนเงินยังไม่เฟ้อขนาดนี้ อัตราโทษปรับต่าง ๆ ไม่รุนแรง จึงควรพิจารณาแก้ไขเรื่องค่าปรับในมาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 14 อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายของผู้ปฏิบัติไม่มีความเข้มข้น ไม่ครอบคลุม เฉพาะบางกลุ่มส่วนมากเป็นชาวบ้านผู้หา

เข้ากินคำ ส่วนผู้มีอำนาจบารมีนั้นกฎหมายการพนันไม่สามารถเอาผิดได้ ต้องยอมรับว่าแม้พระราชบัญญัติจะอนุญาตให้มีการเล่นการพนันบางประเภทที่ถูกกฎหมาย แต่ในมุมมองทางศาสนาด้วยสภาพของสังคมไทยยังมีอุปสรรคในด้านจริยธรรม ศีลธรรม ขนบประเพณีไทย ที่มีความเชื่อมโยงกับหลักความเชื่อด้านศาสนา เป็นการซ้ำเติมให้สังคมเผชิญปัญหาด้านลบและทำให้สังคมนั้นถอยหลังไปสู่ยุคของการทำในสิ่งที่ผิด โดยทำให้ชาวสะอาดโดยอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือ เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณากันให้ดี อีกทั้งอุปสรรคของคนในยุคปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมในอดีตเราจึงมองว่าการพนันเป็นสิ่งที่ป็นด้านมืด เป็นกิจกรรมของกลุ่มคนที่ผิดกฎหมาย แต่ปัจจุบันทัศนคติของคนไทยเปลี่ยนไป โดยมองว่าการพนันสามารถทำให้ถูกและสร้างรายได้อย่างมหาศาลให้กับใครก็ตามที่อยากมีฐานะ เท่ากับว่านิสัยการเล่นการพนันของคนไทยยังอยู่และทัศนคติเปลี่ยนไป อีกทั้งทัศนคติของคนไทยมองว่าการพนันเป็นบ่อเกิดแห่งอาชญากรรม แม้ว่าในหลาย ๆ ประเทศเองแหล่งการพนันต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่มีเบี่ยงลึกที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทั้งสิ้น เป็นสิ่งที่คู่กันไม่อาจแยกจากกันได้ ถึงแม้จะในประเทศในซีกโลกตะวันตกที่บอกว่าประเทศพัฒนาแล้ว มีระบบกฎหมายที่ทันสมัย ยังมีอุปสรรคในการบังคับใช้ และควบคุมรวมถึงมุมมองต่อการพนันที่แตกต่างกันออกไป

2. ผลกระทบเชิงลบ ที่รัฐและสังคมไทยพึงจะได้รับจากการทำให้การพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย ตัวที่บอกว่าการพนันผิดกฎหมายแต่ก็ยังมีคนจำนวนมากยังแอบเล่นการพนันในรูปแบบต่าง ๆ และมองว่าไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมมากเท่าไรนัก หรือเป็นความผิดต่อเนื้อตัวร่างกายอะไรมาก แต่ทั้งนี้การพนันที่เล่นจนทำให้คนหลงมกายนนำไปสู่อาชญากรรมก็มี ฉะนั้นการนำการพนันเข้าสู่ระบบจะเป็นการดีมากกว่าโดยสามารถกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น การจัดเก็บภาษี การจำกัดอายุของผู้เล่น หรือพื้นที่ที่เปิดให้เล่นการพนันอย่างเหมาะสม โดยในปัจจุบันคิดว่าควรมีกฎหมายที่ออกมาควบคุมและนำการพนันทุกรูปแบบเข้าสู่ระบบ เพราะเราไม่สามารถจำกัดให้คนเล่นน้อยลงได้ คิดว่าข้อเสียทางสังคมมีมากกว่าข้อดี ในมิติทางสังคมรอบข้างที่ผู้คนเจริญเติบโตขึ้นมาท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการเล่นการพนัน สภาพะการรับรู้หรือการตระหนักรู้ของคนในสังคมอาจจะน้อยจนนำไปสู่การเดินเข้าวงจรของการพนัน ถึงแม้จะมองว่าหากการพนันถูกกฎหมายสามารถนำภาษีเข้ารัฐได้ เกิดการจ้างงานขึ้น แต่ต้องไม่ลืมหรือคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมจนนำไปสู่การก่ออาชญากรรม การเป็นคดีความต่าง ๆ โดยสภาพปัจจุบันกลุ่มคนรุ่นใหม่เล่นการพนันกันมากขึ้นเพื่อหวังความร่ำรวย การมีทรัพย์สินเงินทอง อาจเริ่มเล่นจากเล็กน้อยจนนำไปสู่การเล่นที่มากขึ้นจนนำไปสู่ผลกระทบทางสังคมและสถาบันครอบครัวในหลาย ๆ มิติได้

อาจจะมองว่าเป็นด้านเสียมากกว่าด้านดีที่มีอยู่ ถ้าหากเรารู้ข้อจำกัดของตัวเองในการเล่น เช่น หากรัฐทำให้การพนันในทุกรูปแบบถูกกฎหมาย กลุ่มคนที่เล่นต้องรู้ข้อจำกัดของตัวเองว่าสามารถเล่นได้แค่ไหน แค่นั้นที่จะไม่ทำความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น รัฐควรจัดการควบคุมและนำเข้าสู่ระบบอย่างครอบคลุม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยมีเครือข่ายภาคประชาชน สมาคม ชมรม มูลนิธิต่าง ๆ คอยสนับสนุนให้ความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักถึงประโยชน์และโทษ ข้อดีข้อเสียแก่คนในชุมชนนั้น ๆ การประสานงานกับผู้นำชุมชนทุกชุมชน การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยหลักสำคัญคือการสร้างการรับรู้ของคนในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ชุมชนต้องแข็งแกร่ง การสร้างการป้องกันหรือการใส่ใจคนในชุมชน การสร้างกิจกรรมกลุ่มให้ความรู้ จากประสบการณ์มีคนมาขอคำปรึกษา ปัญหาหนี้สินที่เกิดจากการพนันหากเราตั้งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ให้คำปรึกษาในชุมชนสามารถแก้ปัญหาได้ อีกทั้งหากการพนันถูกกฎหมายจริงก็มองว่าเครือข่ายภาคประชาชนสามารถสนับสนุนกิจกรรมการเล่น โดยมีข้อจำกัดเพื่อการเล่นอย่างสร้างสรรค์เพื่อความสนุกเพียงเล็กน้อย ไม่สร้างปัญหาในวงกว้างจนส่งผลกระทบต่อสังคม และประเทศชาติ แต่ทั้งนี้รัฐต้องสนับสนุนอย่างจริงจังในทุกมิติ

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการพนันให้เหมาะสมในประเทศไทย หลักการบนพื้นฐานของการกำหนดนโยบายเพื่อประชาชนโดยส่วนใหญ่ บางนโยบายมุ่งเน้นไปที่การจัดการภายในโครงสร้างหรือการจัดการการออกกฎหมาย การบังคับใช้บทบาท อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย รวมถึงนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงและสามารถบูรณาการการทำงานกับผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่ก่อให้เกิดเป็นรูปธรรมดังนี้ ข้อเสนอแนะได้ด้านการออกกฎหมาย เพราะการออกกฎหมายควรมีความชัดเจนทุกมิติหรือให้มีความทันสมัย

ส่งผลให้การดำเนินการปราบปรามหรือป้องกันไม่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถกำหนดนโยบายให้การพนันถูกกฎหมาย โดยมีเงื่อนไขจำกัดอย่างชัดเจน มีข้อจำกัดด้านนโยบายในส่วนของกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเข้าสู่การพนัน เพราะเด็กขาดความยั้งคิดและมีความต้องการสูงเมื่อเข้าสู่วงการพนัน และเมื่อไม่มีเงินทอง ก็อาจจะนำไปสู่การก่ออาชญากรรมได้ นโยบายเป็นสิ่งที่สำคัญแต่สิ่งที่มีความสำคัญพอ ๆ กับนโยบายคือ ตัวบุคคล เพราะตัวบุคคลที่จะมาจัดการเรื่องนี้หรือมาใช้นโยบาย มาตรการต่าง ๆ คุณต้องเข้าใจการพนันอย่างแท้จริง ที่มาที่ไปของการพนันทุกรูปแบบ เมื่อมีความรู้ด้านการพนันทุกมิติเราสามารถเขียนนโยบายที่ครอบคลุมได้ เช่น การพนันบางอย่างคนยังไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าเป็นการพนันหรือไม่ คนบางคนขาดความรู้ นโยบายที่ออกมาจึงควรคำนึงถึงจุดนี้ ฉะนั้นตัวคนและการเข้าใจระบบเป็นสิ่งสำคัญในการออกนโยบายด้านการพนัน โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ายากที่จะควบคุมการพนันได้แบบเบ็ดเสร็จ แต่ควรมีนโยบายที่สามารถจัดการได้ เช่น ระบบหรือเงื่อนไขการพนันที่รัฐควบคุม ด้านสังคม ด้านภาษี และควรออกนโยบายเพื่อกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

นโยบายที่อยากจะเสนอแนะและอยากให้ผลักดันจนนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวทางที่ชัดเจน คือ หนึ่งอยากผลักดันการพนันให้เข้าสู่ระบบของกฎหมาย เพราะอาจจะก่อให้เกิดผลดีในหลายมิติอย่างมาก ในบริบทที่สังคมพอที่จะรับได้ ส่วนนโยบายข้อที่สองที่อยากจะผลักดันคือการให้ความรู้และป้องกันถึงผลกระทบหากการพนันถูกกฎหมายในกลุ่มผู้เล่นที่เป็นเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่

อภิปรายผล

1. ปัญหา อุปสรรค ของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กับบริบทของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ภายหลังจากนั้นมีการหยิบยกประเด็นปัญหาในเรื่องมติดการพนันในหลาย ๆ ด้านขึ้นมาหารือ รวมทั้งการพยายามแก้ปัญหาหลายครั้งจากหลายรัฐบาล แต่ก็ไม่เคยปรากฏการแก้ไขปัญหายอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมจนถึงปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ของประเทศไทยที่ถูกใช้มาแล้ว 88 ปี หรือมากกว่า 8 ทศวรรษ หากมีการเปรียบเทียบการออกกฎหมายเป็นระบบชุดคำสั่งของประเทศ ถ้ามีการออกแบบอย่างเหมาะสม ได้สัดส่วนกับประโยชน์ ในการแก้ปัญหา ก็จะสามารถทำให้ปัญหาการพนันที่ส่งผลกระทบต่อในมิติของกฎหมาย รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายของผู้ปฏิบัติ โดยส่งผลกระทบโดยตรงต่อกฎหมายที่จะใช้บังคับกับประชาชนทุกคน

2. ปัญหาและอุปสรรคสภาพสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย จากมุมมองของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการพนัน สะท้อนให้เห็นว่าโดยหลักการแล้ว หลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย แสดงให้เห็นว่า การทำให้การพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมาย คือการสร้างความชอบธรรมและส่งเสริมการเล่นพนันให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ทำให้มีการเล่นการพนันที่เพิ่มสูงขึ้นของกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยในสังคมและสามารถเล่นพนันได้ง่ายขึ้น และผลกระทบทางลบของการพนันจะส่งผลบานปลายและกระทบกับมิติทางด้านสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอย่างมากในวงกว้าง เช่น การเป็นหนี้ ขาดงาน ขาดความรับผิดชอบ ภาวะครอบครัวแตกแยก และอาชญากรรมและที่สำคัญที่สุดคือสังคมไทยขาดประสบการณ์ ทำให้ขาดความเชื่อถือในการกำกับดูแล และนอกจากนี้ระบบการทำงานของตำรวจและนักการเมืองยังขาดความพร้อม ตอกย้ำความเชื่อว่าการทำการพนันให้ถูกกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย ไม่เป็นประโยชน์กับสังคมโดยรวม

3. ข้อดี ข้อด้อย ของการพนันตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กับบริบทของสังคมไทย ด้านเศรษฐกิจและการจัดเก็บภาษี การเปิดให้การพนันถูกกฎหมายเป็นเรื่องที่สังคมไทยถกเถียงกันมานานถึงสิ่งที่รัฐ พึงได้รับและคงยังไม่อาจได้ข้อสรุปในเร็ว ๆ นี้ แต่ในหลายประเทศ รัฐบาลรู้จักพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส อนุญาตให้การพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมายได้โดยไม่ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ ออกกฎหมายควบคุมอย่างเข้มงวด แคมสร้างรายได้จำนวนมหาศาลให้กับรัฐ

4. ผลกระทบเชิงลบ ที่รัฐและสังคมไทยพึงจะได้รับจากการทำให้การพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย จากการศึกษา ผลกระทบเชิงลบในมิติด้านสังคมและวัฒนธรรมผลกระทบทางสังคมนับเป็นประเด็นสำคัญที่มักถูกยกขึ้น

เพื่อพิจารณาว่าสังคมนั้น ๆ ควรมีการยอมรับการพนันหรือไม่ ในระดับใด ดังนั้น จากการศึกษาเกี่ยวกับการพนันได้ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์ พบว่า การพนันสร้างผลกระทบต่อองค์ประกอบของโครงสร้างของสังคม ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) กลุ่มทางสังคม (Social Group) (2) สถาบันสังคม (Social institutions) และ (3) สถานภาพและบทบาท (Status and Roles) โดยองค์ประกอบโครงสร้างของสังคมที่ช่วยพยุงค้ำจุน หรือช่วยให้สังคมมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของโครงสร้างทั้ง 3 ของสังคม กล่าวคือ การพนันถูกกฎหมายก่อให้เกิดมลพิษทางสังคม เป็นบ่อเกิดของปัญหาทางสังคมกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไข ควรมีการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยแนวทางระยะสั้นนั้น ควรจัดกิจกรรมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและรณรงค์เรื่องภัยคุกคามจากการพนัน รวมถึงการเปิดเวทีรับฟังการจัดการพนันให้เหมาะสมในประเทศไทย จากหลายสาขาวิชาชีพทุกภาคส่วน

1.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการระยะยาวนั้น ควรสร้างความตระหนักรู้ สร้างความเข้าใจต่อการพนันในมิติต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายยิ่งขึ้น

1.3 ผลักดันประเด็นการรู้เท่าทันพนันออนไลน์เป็นวาระสำคัญเร่งด่วน

1.4 สร้างและพัฒนาให้เกิดกลไกในกำกับของรัฐเพื่อบูรณาการร่วมมือในการดำเนินงาน

1.5 ตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาหาแนวทางการสร้างองค์ความรู้ การจัดการความรู้ และเผยแพร่ส่งเสริมบทบาท ระดมความร่วมมือ ป้องกันลดผลกระทบจากการพนัน

1.6 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา บำบัดเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการพนัน รวมถึงสร้างเครือข่ายสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวังส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายด้านการพนัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในด้านความเสี่ยงการก่อให้เกิดอาชญากรรม ของผู้ที่เสียทรัพย์สินหรือได้รับผลกระทบจากการเล่นการพนัน จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรมในรูปแบบใดได้บ้าง

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบในระดับภูมิภาคหรือระดับจังหวัด เพื่อให้ได้รูปแบบ (Model) และสามารถกำหนดเป็นนโยบายสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านการพนัน

2.3 ควรทำการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2.4 ควรทำการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลายหรือแตกต่างกันมากขึ้น เพื่อให้ตอบโจทย์ปัญหาด้านการพนันได้อย่างครอบคลุมในทุกมิติ

เอกสารอ้างอิง

ชาตบุษย์ ฮายุกต์. (2559). การบังคับใช้กฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์: ศึกษากรณีเกมสังคมออนไลน์.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ไทยรัฐออนไลน์. (2563). การพนันล้าหน้าสู่ 5.0 เข้าง่ายกระตุ้นล้นๆ. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2566 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1923996>.

นิศากร อุบลสุวรรณ. (2557). การกระทำผิดซ้ำคดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ประหยัด พวงจำปา. (2537). **ปัจจัยที่มีผลต่อการทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติ**. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพศาล ลิ้มสถิต, เชษฐ รัชดาพรรณธัญกุล และจุมพล แดงสกุล. (2556). **มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการพนันในต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- วรารักษ์ สามโกเศศ. (2558). **Global Change 2**. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์. (2556). **ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ**. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและ
พัฒนาระบบงานราชทัณฑ์.
- สุพิศาล ภักดีธนาภ. (2556). **4 Dimensions การบริหารงานสืบสวน: กองบังคับการปราบปราม**. นนทบุรี:
กรีนแอปเปิ้ลกราฟฟิคปรินต์.
- องอาจ ชัยเพชรโยธิน. (2541). **การบังคับใช้กฎหมายการพนัน ศึกษากรณีท้ายผลการแข่งขันฟุตบอล**. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

References

- Betting, G. (2015). **Global Gaming Report 2013**. Global Betting & Gaming Consultants (GBGC).
London: Global Betting & Gaming Consultants.
- McMillen, J., Marshall, D., Murphy, L., Lorenzen, S., & Waugh, B. (2004). **Help-seeking by Problem
Gamblers, Friends and Families: A Focus on Gender and Cultural Groups**. Canberra: ACT
Gambling and Racing Commission.
- Miller, N. E., & Dollard, J. (1941). **Social learning and imitation**. New Haven: Yale University.

คณะผู้เขียน

คีตติ๊ก โต๊ะมาจิ

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
11/3 หมู่ 4 เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530
e-mail: tohmangeesitdik@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภกร ปุณณฤทธิ

อาจารย์ประจำภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
e-mail: suppakorn.pon@mahidol.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ กัลยะจิตร

อาจารย์ประจำภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
e-mail: sunee.kan@mahidol.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.วินันท์กานต์ รุจิภักดิ์

อาจารย์ประจำภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
e-mail: veenunkarn.ruj@mahidol.ac.th

